

פְּרִשְׁת בְּשִׁלַּח

וַיְהִי בְּשִׁלַּח פָּרַעַה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דְּרַךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (חבוקק
א) תַּפְּלָה לַחֲבִקוּק הַנְּבִיא עַל שְׁגִיזוֹת. הַאִי קָרָא קְשִׁיָּא, וְאִית לְאַסְתַּפְּלָא בֵּיה, מְאִי שְׁנָא תַּפְּלָה
לַחֲבִקוּק הַנְּבִיא, יְתִיר מִכָּל שְׂאָר נְבִיאֵי עֲלָמָא, דְּלֹא כְּתִיב בְּהוּ תַּפְּלָה לִישְׁעֵיהּ הַנְּבִיא, אוּ לִירְמְיָהּ,
אוּ לִיחֻזְקָאֵל, אוּ לְהוֹשִׁיעַ, אוּ לְשְׂאָר נְבִיאֵי עֲלָמָא.

אָלָא הֲכִי תַנִּינָן, אֲלִישְׁע זְכָה בְּהַאי עֲלָמָא מַה דְּלֹא זְכָה נְבִיאָה אַחְרָא, בְּר מַמְלָשָׁה. (ועם פל דא לא
בְּעָא לְאַטְרָחָא לְמַרְיָה) תַּא חֲזִי, מְאִי כְּתִיב, (מלכים ב ד) וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֲלִישְׁע אֶל שׁוֹנָם וְשָׁם אִשָּׁה
גְּדוּלָּה. מְאִי אִשָּׁה גְּדוּלָּה. אָלָא גְּדוּלָּה בְּעוֹבְדֵהָא, דְּכָל בְּנֵי (ס"א דְּרָא) בֵּיתָא, מִשְׁתַּבְּחִין בָּהּ, וְהִיא
עַקְרָא דְּבֵיתָא, וּבְגִין דְּבַעֲלָהּ לֹא הָוּה שְׂכִיחַ בְּבֵיתָא, לְמַהוּ עַקְרָא, לֹא הָוּה אֲדַכְּרָהּ הוּא, אָלָא הִיא.
וְתוּ, וְשָׁם אִשָּׁה גְּדוּלָּה: גְּדוּלָּה עַל כָּל שְׂאָר נְשֵׁי עֲלָמָא, דְּהָא שְׂאָר נְשֵׁי עֲלָמָא, כַּד חָמְאֵן אוּשְׁפִּיזָא
בְּבֵיתָא, מְצַטְעָרֵן בֵּיה, וְדַחְקוּן בֵּיה כָּל שְׁכֵן לְאַפְקָא עֲלֵיהּ מְמוֹנָא, וְהִיא חֲדַת בֵּיה בְּאוּשְׁפִּיזָא,
וְלֹא אֲפַקָא עֲלֵיהּ מְמוֹנָא, כָּל שְׁכֵן פִּינּוֹן דְּחַמַּת לִיה לְאַלִישְׁע חֲדַת בֵּיה לְחֲדָא. וְעַל דָּא, שְׂבַחָא דְּכָלָא
דְּאַתְתָּא הִיא, דְּהָא אוּשְׁפִּיזָא דְּבֵיתָא דְּאַתְתָּא הִיא. וּבְגִין כַּד וְשָׁם אִשָּׁה גְּדוּלָּה, גְּדוּלָּה עַל שְׂאָר
נְשִׁין. וְתַאמְרָא אֶל אִשָּׁה הִנֵּה נָא יַדְעָתִי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא, בְּמַה יַדְעָה. אָלָא הָא אוּקְמוּנָהּ
חֲבַרְיָא, דְּשׁוֹשִׁיפָא חַוּוּרָא זְרִיקַת לִיה בְּעַרְסִיָּה. וְלֹא חַמַּת בֵּיה קָרִי מְעוֹלָם, וְלֹא אַעֲפָר זְבוּבָא
בְּפַתְוִרִיָּה.

הֲנִי מִלִּי קְשִׁיָּין, אִי תִימָא דְּלֹא חַמַּת בֵּיה קָרִי, הָא סְגִיאִין אֵינּוֹן בְּנֵי נְשָׂא הֲכִי בְּעֲלָמָא, מַה שְׁנִינָא
הָבָא. וְאִי תִימָא דְּלֹא עָבַר זְבוּבָא בְּפַתְוִרִיָּה. אָמַאי כְּתִיב, הִנֵּה נָא יַדְעָתִי, וְכִי הִיא יַדְעַת, וְלֹא
אַחְרָא, וְהָא כָּל אֵינּוֹן דְּחַמּוּ לִיה אֲכִיל בְּפַתְוִרִיָּה הוּוּ יַדְעִי.

אָלָא שְׁפִיר קַאמְרַת, אֲבַל הִנֵּה נָא יַדְעָתִי, הִיא יַדְעָה, וְלֹא אַחְרָא, בְּגִין דְּהִיא מְתַקְנַת עַרְסִיָּה,
בְּשַׁעֲתָא דְּשְׂכִיב בְּלִילְיָא, וּבְשַׁעֲתָא דְּקָאִים בְּצַפְרָא. וְהִיא דְּקַאמְרִי דְּשׁוֹשִׁיפָא חַוּוּרָא זְרִיקַת לִיה
בְּעַרְסִיָּה, הֲכִי הָוּה, וּבָהּ יַדְעָה, דְּאַרְחָא דְּעֲלָמָא, פִּינּוֹן דְּקָאִים בְּר נֶשׁ מְעַרְסִיָּה, סְלִיק שׁוֹשִׁיפָא
דְּנָאִים בָּהּ, רִיחָא מְנוּוָלָא. וְהִיא, בְּשַׁעֲתָא דְּסַלְקַת הַהוּא שׁוֹשִׁיפָא מְעַרְסִיָּה, הָוּה סְלִיק רִיחִין,
כְּרִיחִין דְּגַנְתָּא דְּעָדוֹן. אָמְרָה אִי לָאו דְּקַדִּישָׁא הוּא, וְקַדִּישָׁה דְּמַרְיָה עֲלֵיהּ, לֹא סְלִיק רִיחָא
קַדִּישָׁא הֲכִי.

בְּגִינֵי כַּד, בְּעִי לְאַתְפְּרָשָׁא מִן בֵּיתָא, דְּלֹא אֲזַדְּהַר בְּר נֶשׁ כָּל כַּד בְּבֵיתָא. אֲבַל אַמְרַת, (מלכים ב ד)
נַעֲשֶׂה נָא עֲלִית קִיר קַטְנָה וְנָשִׁים לוֹ שָׁם מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוּוָרָה, אַרְבַּע אֲלִין לָמָּה. אָלָא בְּגִין
דְּאֵינּוֹן תַּקְוָנָא דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּאַתְקַרִּיאַת עֲלִית קִיר, וְהֲכִי אַתְקַרִּיאַת, כְּמַה דְּכְתִיב, (ישעיה לח)
וַיִּסַּב חֲזִיקָה פְּנֵיו אֶל הַקִּיר.

מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּחָה, לֹא אֵינּוֹן פְּתִיקוֹן דְּשִׁמוּשָׁא, דְּהָא כֶּסֶף קָא בְּעֵי בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר שִׁלְחוֹ, לִבְתַּר מְנוּחָה, לִבְתַּר מִטָּה, אִמְאֵי אַקְדִּימַת מִטָּה. בְּגִין דְּהִיא חֲבִיבָה עֲלֵיהּ יַתִּיר מִכֶּלֶא, וְאַקְדִּים פֶּר נֶשׁ מַה דְּחָבִיב עֲלֵיהּ.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ שָׁמָּה. (מלכים ב' ד') וַיְהִי הַיּוֹם, מָאֵן הוּא יוֹמָא דָּא. אֶלְא כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. וְתָא חֲזִי. הַהוּא יוֹמָא, יוֹמָא טָבָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֶּה, דְּאֶתְפְּקְדוּ בֵּיהּ עֲקָרוֹת דְּעֵלְמָא, וְאֶתְפְּקְדוּ בֵּיהּ בְּנֵי עֵלְמָא. קָרָא לְשׁוֹנְמִית וְאָמַר, (מלכים ב' ד') הִנֵּה חֲרָדְתָּ אֲלֵינוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת. בְּגִינֵי כֹה, אֶעֱטְרִיכֶנָּא לְעֵינָא יוֹמָא דָּא בְּדִינֵי דְּעֵלְמָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּאִין פִּיּוּמָא דָּא (דף מ"ד ע"ב) לְעֵלְמָא, וּבְגִין דְּאֶתְפְּרִשְׁנָא בְּלַחוּד בְּאַתְרָא דָּא, אֶעֱטְרִיכֶנָּא לְאַסְתְּכֶלָא בְּרִגְזוֹ דְּעֵלְמָא.

וְמַה לַּעֲשׂוֹת לָךְ הַיֵּשׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שַׂר הַצָּבָא. (מלכים ב' ד') וְכִי מֶלֶךְ דָּא לְמַה אֶעֱטְרִיכָא לְגַבֵּי אֶתְתָא, דְּלֹא נִפְקַת וְלֹא אֲזִילַת וְלֹא עֲאִילַת בְּהִיכְלָא דְּמִלְפָּא. אֶלְא, יוֹמָא דָּא הוּא גְרַיִם, דְּכָל בְּנֵי עֵלְמָא יִתְבִּין (נ"א קניימין) בְּדִינָא, וּבְהַהוּא יוֹמָא אַקְרִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֶלֶךְ. הַמֶּלֶךְ הַמְשַׁפֵּט. אָמַר לָהּ, אִי אַתְּ אֶעֱטְרִידְךָ לָךְ לְגַבֵּי מִלְפָּא עֲלֵאָהּ, עַל עוֹבְדֵינִי דִּי בִידְךָ.

וְתֹאמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יִשְׁבֶּת. מָאִי קֹאמַרְתָּ. אֶלְא בְּשַׁעֲתָא (נ"א בזמנא) דְּדִינָא תְּלִיא בְּעֵלְמָא, לֹא יִתְפְּרִשׁ בֶּר נֶשׁ בְּלַחוּדוֹי, וְלֹא יִתְרָשִׁים לְעֵילָא, וְלֹא יִשְׁתַּמּוּדְעוּן בֵּיהּ בְּלַחוּדוֹי, דְּהָא בְּזִמְנָא (אחרא) דְּדִינָא תְּלִיא בְּעֵלְמָא, אֵינּוֹן דְּאִשְׁתַּמּוּדְעוּן וְרִשְׁיִמִין בְּלַחוּדֵיהוֹן, אַרְף עַל גַּב דְּזַכָּאִין אֵינּוֹן, אֵינּוֹן אֶתְפְּסוֹן בְּקַדְמִיתָא. וְעַל דָּא, לֹא לְבַעֵי לִיהּ לְאִינִישׁ, לְאַתְפְּרִשָׁא מִפִּין עַמָּא לְעֵלְמָא, דְּכָכָל זְמַנָּא רַחֲמֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עַמָּא פְּלַחוּ בְּחַד. (וְלֹא לְבַעֵי לִיהּ לְאִינִישׁ לְאַתְפְּרִשָׁא מִן עַמָּא לְעֵלְמָא) וּבְגִינֵי כֹה אָמְרָה, בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יִשְׁבֶּת, וְלֹא בְּעֵינָא לְאַתְפְּרִשָׁא מְנִיחָהּ, פְּמַה דְּעַבְדְּנָא עַד יוֹמָא דִּין.

וַיֹּאמֶר גַּחְזִי אֲבָל בֶּן אֵין לָהּ וְגו'. אָמַר לָהּ אֵלִישָׁע. הָא וְדָאִי שַׁעֲתָא קִימָא, דְּהָא יוֹמָא גְרַיִם. וַיֹּאמֶר לְמוֹעֵד הַזֶּה כַּעַת חֲזִיה אֶת חוֹבְקַת בֶּן. וְתַהֲרַהּ הָאִשָּׁה וְתִלְדַּךְ בֶּן לְמוֹעֵד הַזֶּה כַּעַת חֲזִיה אֲשֶׁר דְּפַר אֵלֶיהָ אֵלִישָׁע. לְמוֹעֵד וְדָאִי לִבְתַּר מִית. מָאִי טַעְמָא מִית. אֶלְא בְּגִין דְּאֶתִּיחֵב לָהּ, וְלֹא לְבַעֲלָהּ. וּמֵאַתְרָא דְּנוֹקְבָא אֶתְקַשְׁרַהּ, וּמֵאַן דְּאֶתְקַשְׁרַהּ בְּנוֹקְבָא, מוֹתָא אֲזִידְמַנַּת קַמִּיהּ. מִנָּא לָן דְּלָה אֶתִּיחֵב, דְּכַתִּיב אֶת חוֹבְקַת בֶּן.

תָּא חֲזִי, בְּאַבְרָהָם פְּתִיב (בראשית יח) שׁוּב אָשׁוּב אֵלֶיךָ, וְלֹא אֵלֶיךָ, אֵלֶיךָ וְדָאִי, בְּךָ אֶתְקַשְׁרַהּ, וְלֹא בְּנוֹקְבָא. מָאֵן דְּאֶתִּי מִסְטָרָא דְּנוֹקְבָא, מוֹתָא אַקְדִּים לְרִגְלוֹי. וְתַעַל וְתַשְׁפִּיכֶהוּ עַל מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים, בְּגִין דְּתַמְזֵן חֲמַת קְדוּשָׁה עֲלֵאָהּ מִכֶּלָּא.

וַיֹּאמֶר לָהּ הַשְּׁלוֹם לָךְ הַשְּׁלוֹם לְאִישְׁךָ הַשְּׁלוֹם לְיִלְדֶךָ. מִכָּאֵן, דְּהִיא עֲקָרָא דְּבִיתָא, וְלֹא עוֹד אֶלְא דְּאִיחֵי אֲזִילַת אֶבְתְּרִיהּ, וְלֹא בְּעֵלָהּ. וַיִּגַּשׁ גַּחְזִי לְהַדְּפָהּ הָא אוּקְמוּהָ.

וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים תְּרַפָּה לָהּ. מָאִי שְׁנָא חֲכָא דְּאָמַר אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְכַד הוּא בְּמַתָּא אֵלִישָׁע. אֶלְא חֲכָא וְדָאִי אִישׁ הָאֱלֹהִים, דְּחֲכָא (ס"א הוא) חוֹזָא דְּוִכְתִּיחָהּ, וְלֹא בְּמַתָּא, וְלֹא בְּשַׁעֲתָא דְּהוּוּ בְּנֵי נְבִיאֵי קַמִּיהּ.

וַיִּי הָעֲלִים מִמֶּנִּי וְגו', כְּמָה דַּאתְ אָמַר (בראשית יט) וַיִּי הַמְטִיר עַל סְדוֹם וְעַל עַמּוֹרָה, דָּא בִי דִינָא דְלַתְתָּא. וְלֹא הִגִּיד לִי, מָאִי טַעְמָא לֹא יָדַע אֱלִישֶׁע. אֲלֹא אָמַר קְדָשָׁא בְרִידָה הוּא, וְכֵה אֲנָא קְטִיל לְהֵאֵי, אִי אִימָא לִיה, לֹא יָמוּת, דְּהָא נְבֻזְבָּזָא דִּילִיה הוּא. וְדָאִי אִית לִיה לְמִימָת, דְּהָא אַתְמַר, דְּכַתִּיב אֶת חוֹבֶקֶת בֶּן, וּמֵאַתֶּר דְּנוֹקְבָא גָרִים מוֹתָא, וּבְגִינִי כֵּךְ לֹא אָמַר לִיה.

וַיֹּאמֶר לְגַחְזִי חֲגוּר מְתַנְיָה וְקַח מִשְׁעֲנֵתִי בְיָדְךָ וְלֵךְ. וְהָא אֹוקְמוּהָ וְאַסְתַּלַּק נִיסָא מִנִּיהָ. חִי יִי וְחִי נַפְשָׁךָ אִם אֶעֱזָבְךָ, אֲמַאי כִּיֹּן דְּגִיחְזִי הוּה אֲזִיל. אֲלֹא הִיא יָדַעַת אֲרַחֲוִי דְּהָהוּא רָשָׁע דְּגִיחְזִי, דְּלֹא אִיהוּ כְּדָאִי דִּישְׁתַּכַּח נִיסָא עַל יָדוֹ.

וַיִּשָּׂם פִּיּו עַל פִּיּו וְעֵינָיו עַל עֵינָיו וְגו'. אֲמַאי, אֲלֹא דְאַשְׁגַּח אֱלִישֶׁע וַיָּדַע דְּאַתְרָא (דְּאַתְרָא הוּא) דָּא הוּא דְּגָרִים, דְּאַתְקַשְׁר בִּיה הַשְׁתָּא. וַיִּשָּׂם פִּיּו עַל פִּיּו וְעֵינָיו עַל עֵינָיו, לְקַשְׁרָא לִיה פְּאַתְרָא אַחְרָא עַלְאָה, אַתֶּר דְּחִיִּין אֲשְׁתַּכַּחוּ בִּיה.

וְלֹא יָכִיל לְאַעְקָרָא לִיה מֵאַתֶּר דְּאַתְקַשְׁר בִּיה בְּקַדְמִיתָא, אֲלֹא אַתְעַר רַוְחָא חָדָא מְלַעֲלָא, וְאַתְקַשְׁר בְּהֵאֵי אַתֶּר, וְאַתִּיב לִיה נַפְשִׁיהָ. דָּאִי לֹא הָכִי לֹא הוּה קָאִים לְעַלְמִין. וַיִּזְוַר הַנְּעַר עַד שִׁבְע פְּעָמִים, וְלֹא סָלִיק יַתִּיר, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (תהלים ז) יָמִי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה.

וְדָא הוּא חֲבֻקוּק נְבִיאָה, כְּמָה דַּאתְ אָמַר אֶת חוֹבֶקֶת בֶּן. אִי הָכִי חֲבֻק מִיבְעִי לִיה, אֲמַאי חֲבֻקוּק תְּרִי. אֲלֹא, חַד

